



Presentació

Els estereotips socials i els prejudicis de gènere constitueixen una barrera que ens dificulta avançar en la lluita contra les desigualtats. Les imatges simplificades sobre els homes i les dones són clixés, prejudicis, que generen limitacions en la vida social, laboral, familiar, cultural, política, etc.

En el III Pla d'Igualtat entre Dones i Homes dels serveis generals de l'Administració autonòmica de les Illes Balears per al període 2021-2024, hem impulsat noves mesures per remoure els obstacles que ens impedeixen aconseguir una igualtat real i efectiva entre dones i homes.

Una de les mesures del III Pla és l'elaboració d'aquest material didàctic, dissenyat com una eina per reflexionar i prendre consciència de les implicacions que tenen els estereotips de gènere en la nostra vida i en la dels nostres fills i filles.

Us anim a la lectura activa d'aquest document, emplenant el qüestionari i reflexionant sobre el que s'hi planteja, ja que, si volem una societat justa i equitativa, prendre consciència és el primer pas per superar les etiquetes que tenen una influència negativa a l'hora de construir el nostre futur.

Palma, 05 de febrer de 2023.

Mercedes Garrido Rodríguez
Consellera de Presidència, Funció Pública i Igualtat

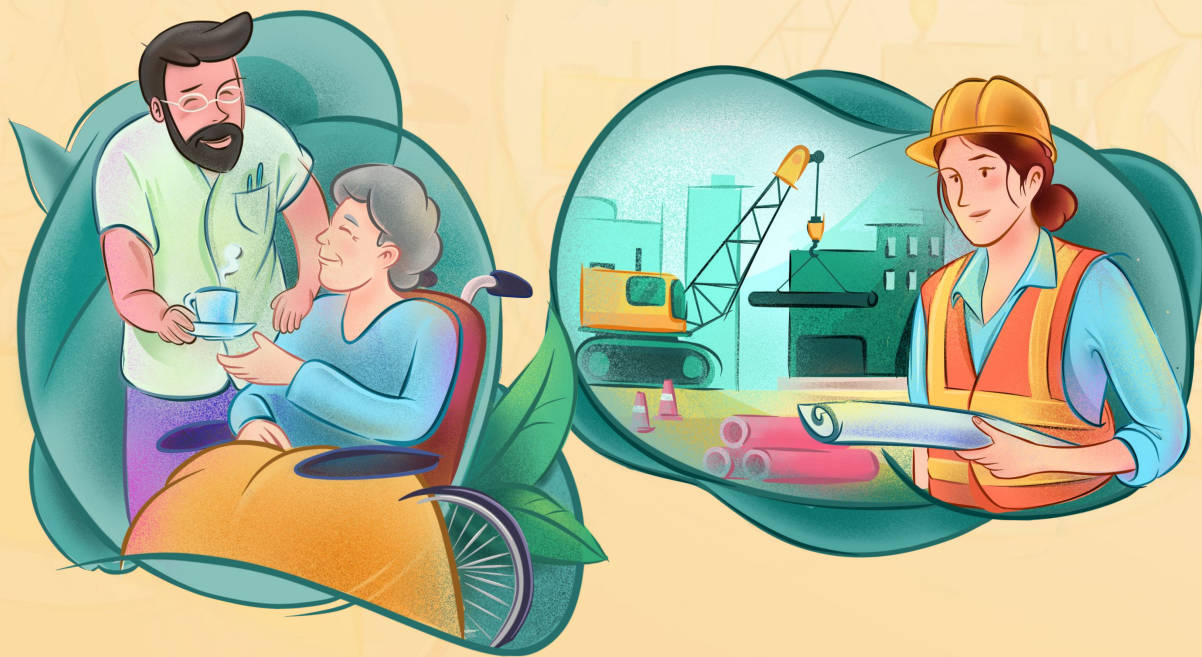
Com llegir el document?

- A continuació, us proposam **un qüestionari** que valora la percepció sobre els estereotips i els rols de gènere.
- Tot seguit, us presentam **deu situacions quotidianes** en les quals els estereotips de gènere hi són molt presents.
- Mirau detingudament cada situació per tal d'analitzar-la de manera objectiva i **fixau-vos** en les dades estadístiques oficials, els aspectes socioculturals i els elements històrics assenyalats.
- Per acabar, us convidam a **una reflexió final** per tal d'analitzar les respostes que heu donat al qüestionari.

Qüestionari

1. **Dels següents qualificatius, quins fan referència a les dones i quins als homes: sensible, hàbil, visceral, exigent, vulnerable, professional, dependent, sexual, responsable, racional, fidel?**
 - A) Tinc clar quins fan referència a les dones i quins als homes
 - B) Tinc dubtes
 - C) És indiferent, tant poden qualificar a les dones com als homes
2. **Pensau que hi ha professions que encaixen millor amb el fet de ser home?**
 - A) Sí, aquelles que impliquen la força física
 - B) Depèn del treball en qüestió
 - C) No, depèn de les capacitats i les aptituds de cada persona i no del seu sexe
3. **Creieu que les dones tenen cura dels infants més bé que els homes?**
 - A) Sí, gràcies al seu instint maternal
 - B) En general sí, encara que pot haver-hi excepcions
 - C) No, depèn de les capacitats i les aptituds de cada persona i no del seu sexe
4. **Considerau que és important educar de manera diferenciada a les nines i als nins?**
 - A) Sí, és fonamentalment que puguin identificar-se amb el seu sexe biològic
 - B) No amb tot, però sí en determinats aspectes
 - C) No, l'educació no entén de sexes, només de persones
5. **Pensau que els mitjans de comunicació cobreixen de manera equilibrada tant l'esport femení com el masculí?**
 - A) Sí, ja que s'ajusten a la demanda de les persones espectadores
 - B) Depèn de l'esport en qüestió
 - C) No, ni el grau de cobertura ni el contingut d'aquesta són equilibrats

Posar una etiqueta és creure que existeixen treballs per a dones i treballs per a homes



Del total de l'alumnat matriculat en estudis universitaris de grau en el curs 2020-2021, el 56,1% van ser dones i el 43,9% homes. Ara bé, les xifres evidencien que encara existeixen **sectors feminitzats**, com ara les branques d'educació (77,8% de dones) i de salut i serveis socials (72,3% de dones), i **sectors masculinitzats**, com les d'informàtica (85,9% d'homes) i d'enginyeria, indústria i construcció (70,5% d'homes). (Font: MCNU, 2022)

Posar una etiqueta és considerar que només les dones poden assumir la cura dels infants



Segons dades oficials de l'Organització Internacional del Treball de 2021, a l'Estat espanyol les dones dediquen diàriament un total de 263 minuts al treball de cures no remunerat, i els homes un total de 126 minuts. Malgrat els avanços, la societat segueix associant les cures d'infants al **rol femení**.

**Posar una etiqueta és pensar que
els infants no poden compartir
roba, juguetes o il·lusions**



Dia 1 de desembre de 2022 va entrar en vigor el nou **Codi d'Autoregulació de la Publicitat Infantil de Juguetes**. Així, totes les empreses adherides a l'Associació Espanyola de Fabricants de Juguetes (AEFJ) es comprometen, entre d'altres, a evitar l'associació exclusiva de juguetes que reproduïxin rols de gènere i a no indicar de forma expressa o tàcita que les juguetes són per a un o altre sexe.

Posar una etiqueta és manifestar que hi ha habilitats que només tenen les dones o els homes



Es coneix com a **neurosexisme** la resposta científica que tradicionalment ha lligat el desenvolupament de determinades habilitats al cervell masculí o femení. No obstant això, estudis recents han demostrat que la ciència també compta amb biaixos de gènere i que les habilitats no estan relacionades amb el sexe de les persones, sinó amb factors com ara l'experiència en l'execució d'aquestes. (Font: Hirsch P, Koch I, Karbach J (2019) *Putting a stereotype to the test: The case of gender differences in multitasking costs in task-switching and dual-task situations*)

Posar una etiqueta és considerar que expressar els sentiments és cosa de dones



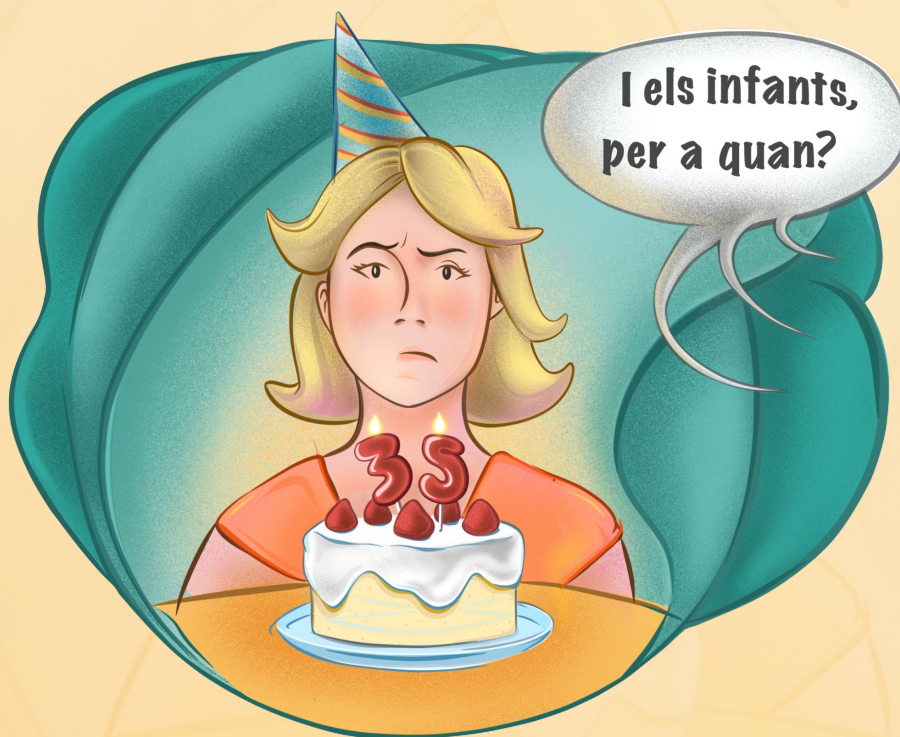
El **rol tradicional masculí** en la nostra societat ha provocat que molts homes hagin vist confrontada la seva identitat masculina amb moltes emocions que senten i el que perceben que està "permès" expressar. En aquest sentit, es senten empegueïts, com si no fossin "homes reals" si expressen sentiments de vulnerabilitat o necessitats pròpies. És el que Dr. Ronald Levant (psicòleg, doctor i antic president de l'Associació Americana de Psicologia) va definir com a **alexitímia masculina normativa**.

Posar una etiqueta és donar més repercussió mediàtica als mèrits esportius aconseguits per homes



El grau d'interès en l'esport femení és pràcticament igual en dones i homes. La majoria assegura tenir dificultats a l'hora de seguir les esportistes i els seus equips, ja que no s'ofereixen en els mitjans de comunicació o no saben com accedir als esdeveniments esportius disponibles. **Si es tractés l'esport femení igual que l'esport masculí**, la inversió de marques patrocinadores en el primer podria superar els mil milions d'euros anuals en 2030. (Font: The Female Quoient, 2021)

Posar una etiqueta és donar per fet que les dones han de ser mares



Tot i que el **rol productiu** ha deixat de considerar-se únicament cosa d'homes d'ençà la incorporació progressiva de les dones al mercat laboral a partir dels anys 80, avui dia encara queden molts sostres per rompre. D'altra banda, el **rol reproductiu** continua associant-se estrictament a les dones, sotmetent-les a una pressió social que identifica la seva capacitat biològica de gestar amb la voluntat de ser mare.

Posar una etiqueta és creure que els gusts o les preferències personals depenen del sexe de les persones



El prefix "micro" prové de la paraula grega *mikrós*, que significa "petit". No obstant això, un **micromasclisme** no és un acte masclista insignificant, sinó més bé un **acte masclista acceptat socialment**.

Posar una etiqueta és hipersexualitzar les disfresses de les dones



La **hipersexualització** consisteix en ressaltar els atributs sexuals i físics per sobre d'altres qualitats. D'altra banda, **cosificar** és "reduir a la condició de cosa a una persona". Així doncs, parlem de **cosificació de les dones** quan es dóna una situació de reducció d'una dona al seu cos o a parts d'aquest, utilitzant el seu cos o la seva imatge per a finalitats que no la dignifiquen ni com a dona ni com a ésser humà. Per tant, és fonamental que es tracti d'una elecció lliure i no imposada socialment o per la manca d'opcions.

Posar una etiqueta és pensar que només els homes tenen les capacitats necessàries per a ocupar llocs de responsabilitat



L'any 2021, el nombre de dones **directores generals** a l'Estat espanyol era del 23%. El **sostre de vidre** fa referència als obstacles que la dona es troba per a avançar en la seva trajectòria professional, generats pels estereotips i les construccions culturals de les societats a través del temps. D'altra banda, la conciliació i la corresponsabilitat així com l'obligació d'elecció entre la vida familiar i la professional són també barreres que es sumen a les dificultats que tenen les dones per a "escalar" en el món laboral. (Font: *Women in Business – GrantThornton*)

En poques paraules...



Un **estereotip de gènere** és la idea generalitzada del que implica ser dona o home.



És una **imatge simplificada** dels homes i de les dones.

Són clixés, prejudicis, **#etiquetes**

Canviaríeu alguna de les vostres respostes al qüestionari inicial?

Utilitzes
etiquetes
freqüentment

De tant en
tant utilitzes
etiquetes

No t'agrada
utilitzar
etiquetes

Majoria de
respostes

A

B

C

Les deu situacions que s'han exposat són únicament alguns **exemples de les nombroses situacions quotidianes** en les quals els estereotips de gènere hi són molt presents.

De manera inconscient, i de vegades conscient, ens afrontem diàriament a situacions de discriminació per raó de sexe que venen imposades per **rols establerts pels costums i per la tradició social**.

Una mirada crítica i constructiva és essencial per acabar amb els estereotips i rols de gènere, tant de manera personal com pel que fa a la societat.

#no etiquetis